

7M → ZK

MOPS

WOJEWODA ŚLĄSKI

Katowice 4 maja 2017 r.

PSIa.431.1.3.2017

URZĄD MIASTA ŻORY
PM

08. MAJ 2017

27522

Nr

Hość zał.

podpis

Pan
Waldemar Socha
Prezydent Miasta Żory
Al. Wojska Polskiego 25
44-240 Żory

Na podstawie art. 47 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092) przekazuję Panu w załączeniu wystąpienie pokontrolne, dotyczące kontroli przeprowadzonej w dniach od 22 do 28 lutego 2017 r. w Gminie Żory, przez pracowników Wydziału Polityki Społecznej Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach, w zakresie oceny prawidłowości realizacji zadania zleconego z zakresu administracji rządowej, polegającego na przyznawaniu i wypłacaniu świadczeń wychowawczych, w okresie od 1 kwietnia 2016 r. do 31 stycznia 2017 r.

Z up. WOJEWODY ŚLĄSKIEGO

Ewa Niewiara
Dyrektor
Wydziału Polityki Społecznej

Otrzymują:

1. Adresat,
2. Aa

stwierdzam zgodność
z oryginałem

10 MAJ 2017

WOJEWODA ŚLĄSKI

Katowice, 4 maja 2017 r.

Nr kontroli PSla.431.1.3.2017

**WYSTĄPIENIE
POKONTROLNE**

ŚLĄSKI URZĄD WOJEWÓDZKI

w KATOWICACH

ul. Jagiellońska 25

40-032 Katowice

I. Dane organizacyjne przeprowadzenia kontroli

Zakres kontroli:	Ocena prawidłowości realizacji zadania zleconego z zakresu administracji rządowej, polegającego na przyznawaniu i wypłacaniu świadczeń wychowawczych przez gminę Żory, w okresie od 1 kwietnia 2016 r. do 31 stycznia 2017 r. (dotyczy wniosków, w których strona wnioskowała o przyznanie świadczenia na pierwsze lub pierwsze i kolejne dziecko w rodzinie).
Podstawa prawna do przeprowadzenia kontroli:	1. art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2015 r., poz. 525 z późn. zm.), 2. art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092), 3. art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2016 r., poz. 195 z późn. zm.).
Jednostka kontrolowana:	Gmina Żory, Urząd Miasta Żory, Al. Wojska Polskiego 25, 44-240 Żory
Kierownik jednostki kontrolowanej:	Waldemar Socha – Prezydent Miasta Żory
Zespół kontrolerów i nr upoważnienia:	1. Ewa Pawlik-Chleboś – starszy inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach – kierownik kontroli, upoważnienie nr PSla.0030.9.2017, 2. Teresa Dietrich – starszy inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach, upoważnienie nr PSla.0030.10.2017.
Termin kontroli:	Od 22 do 28 lutego 2017 r.

II Ocena ogólna do zakresu skontrolowanej działalności

Ocena ogólna:	Pozytywna pomimo stwierdzonych nieprawidłowości
Komórka wykonująca zadania z zakresu objętego kontrolą:	Dział Świadczeń Rodzinnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żorach
Ustalenia stanowiące podstawę do oceny:	Powyższa ocena ogólna wynika z ocen cząstkowych obszarów objętych kontrolą, których szczegółowe uzasadnienie przedstawiono poniżej.

Osoby odpowiedzialne
za wykonanie zadań z danego
zakresu kontroli w przypadku
stwierdzonych nieprawidłowości:

1. Waldemar Socha – Prezydent Miasta Żory,
2. Aleksandra Adamczyk – Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żorach do 16 grudnia 2016 r.,
3. Weronika Cębrzyńska – Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żorach od 19 grudnia 2016 r. do nadal,
4. Agnieszka Krzak – Kierownik Działu Świadczeń Rodzinnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żorach.

III Oceny częściowe skontrolowanej działalności do badanego obszaru ze wskazaniem ustaleń, na których zostały oparte

A. Obszar kontroli:

Charakterystyka stanu prawnego oraz uwarunkowań organizacyjnych.

Ocena częściowa
do danego obszaru:

Pozytywna

Komórka wykonująca
zadania z obszaru
objętego kontrolą:

Dział Świadczeń Rodzinnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Żorach

Ustalenia stanowiące
podstawę do oceny:

Kontrola miała na celu ocenę prawidłowości realizacji zadania zleconego z zakresu administracji rządowej, polegającego na przyznawaniu i wypłacaniu świadczeń wychowawczych przez gminę Żory, których wykonanie zlecono gminie na mocy ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2016 r., poz. 195 z późn. zm.). Przedmiotowe zadanie w gminie Żory realizuje Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Żorach, który utworzony został na mocy Uchwały Nr XV/80/90 Miejskiej Rady Narodowej w Żorach z dnia 10 kwietnia 1990 r.

[Akta kontroli str. 20]

Aktualnie obowiązujący Statut Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żorach zatwierdzony został Uchwałą Nr 156/XV/07 Rady Miasta Żory z dnia 29 listopada 2007 r. wraz ze zmianami wprowadzonymi uchwałami Rady Miasta Żory: Nr 279/XXVI/12 z 25 października 2012 r., Nr 410/XL/13 z 31 października 2013 r., Nr 40/IV/15 z 29 stycznia 2015 r. i Nr 225/XVIII/16 z 28 kwietnia 2016 r.

[Akta kontroli str. 21 – 40]

Regulamin Organizacyjny Ośrodka po pozytywnym zaopiniowaniu przez Prezydenta Miasta Żory Zarządzeniem OR.0050-1013.2015 z dnia 4 sierpnia 2015 r. został zatwierdzony przez Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żorach Zarządzeniem Nr 01541/22/2015 z 5 sierpnia 2015 r. Przedmiotowy Regulamin został dwukrotnie zmieniony Zarządzeniami

Dyrektora MOPS Nr 1541/34/2016 z 14 października 2016 r. oraz Nr MOPS/01541/1/2017 z 1 lutego 2017 r. po wcześniejszym zaopiniowaniu przez Prezydenta Miasta Żory projektów wprowadzanych aktów.

Przedmiotowy Regulamin określa organizację i zasady funkcjonowania jednostki, w szczególności strukturę organizacyjną i zakresy działań.

[Akta kontroli str. 41 – 77]

Dyrektorem Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żorach, do 16 grudnia 2016 r. była Pani Aleksandra Adamczyk, powołana na ww. stanowisko przez Prezydenta Miasta Żory pismem Or.1131/1/90 z 30 kwietnia 1990 r. Od 19 grudnia 2016 r. Dyrektorem Ośrodka jest Pani Weronika Cębrzyzna (umowa o pracę na czas nieokreślony OR-RKA.2123.10.2016.KK z 14 grudnia 2016 r.).

[Akta kontroli str. 78 – 81]

W Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Żorach wyodrębniono Dział Świadczeń Rodzinnych, który zajmuje się m.in. ustalaniem prawa i wydawaniem decyzji administracyjnych w sprawach świadczeń wychowawczych, rodzinnych oraz świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Kierownikiem ww. Działu jest Pani Agnieszka Krzak.

Aktualnie pracę merytoryczną Działu wykonuje 21 pracowników, z czego 6 docelowo zajmuje się świadczeniami wychowawczymi. W okresie od kwietnia do września 2016 r. świadczeniami wychowawczymi zajmowało się 8 osób, dodatkowo część ich pracy została rozdzielona na pracowników: zajmujących się docelowo świadczeniami rodzinnymi (tj. na 10 osób) oraz zajmujących się częścią finansową Działu (2 osoby).

Na podstawie art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, Prezydent Miasta Żory 19 grudnia 2016 r. udzielił upoważnienia m.in. do prowadzenia postępowań i wydawania decyzji administracyjnych w sprawie świadczeń wychowawczych: Dyrektorowi Ośrodka Pomocy Społecznej w Żorach Pani Weronice Cębrzyźnie (upoważnienie OR.0052.226.2016), kierownikowi i zastępcy kierownika Działu Świadczeń Rodzinnych (upoważnienia nr OR.0052.236.2016 i OR.0052.237.2016 z 19 grudnia 2016 r., nr OR.0052.193.2016 i OR.0052.194.2016 z 3 listopada 2016 r., nr OR.0052.120.2016 i OR.0052.118.2016 z 3 czerwca 2016 r. i OR.0052.63.2016 oraz OR.0052.64.2016 z 1 kwietnia 2016 r.), oraz 2 pracownikom ww. Działu Panu Przemysławowi Stanisławowi (upoważnienie OR.0052.43.2017 z 13 lutego 2017 r. i OR.0052.67.2016 z 1 kwietnia 2016 r.) i Pani Patrycji Cyrych (upoważnienie OR.0052.68.2016 z 1 kwietnia 2016 r. – bez prawa wydawania decyzji). Podobne upoważnienie do prowadzenia postępowań i wydawania w tych sprawach decyzji administracyjnych posiadała także była dyrektor Ośrodka – Pani Aleksandra Adamczyk (upoważnienie OR.0052.62.2016 z 1 kwietnia 2016 r.).

[Akta kontroli str. 82 – 101]

Wykaz aktów prawnych stanowiących o działalności kontrolowanej jednostki oraz umocowań prawnych osób kierujących realizacją świadczeń

przedstawia dołączona do akt sprawy tabela (sporządzona wg wzoru stanowiącego załącznik nr 1 do programu kontroli).

[Akta kontroli str.102]

Akty prawne stanowiące o działalności kontrolowanej jednostki, tj. Statut i Regulamin Organizacyjny Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żorach, jak też umocowanie prawne osób kierujących realizacją świadczeń wychowawczych i innych osób upoważnionych do prowadzenia przedmiotowych postępowań, a także do wydawania w tych sprawach decyzji administracyjnych są prawidłowe, zgodne z wymogami i obowiązującymi przepisami prawa.

Osoby odpowiedzialne
za wykonanie zadań z danego
obszaru kontroli w przypadku
stwierdzonych nieprawidłowości: Nie dotyczy

B. Obszar kontroli:

Tryb i terminowość załatwiania wniosków o świadczenia wychowawcze

Ocena cząstkowa
do danego obszaru:

Pozytywna pomimo stwierdzonych nieprawidłowości

Komórka wykonująca
zadania z obszaru
objętego kontrolą:

Dział Świadczeń Rodzinnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Żorach

Ustalenia stanowiące
podstawę do oceny:

Postępowania w sprawach o ustalenie prawa do świadczeń wychowawczych wszczynane były na podstawie wniosków o ustalenie prawa do ww. świadczeń. Wnioski sporządzone były zgodnie z wymogami ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2016 r., poz. 195 z późn. zm.) oraz rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 lutego 2016 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o świadczenia wychowawcze (Dz. U. z 2016 r., poz. 214).

Spośród 2457 wniosków o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego na pierwsze lub pierwsze i kolejne dziecko, które wpłynęły do Ośrodka w okresie od 1 kwietnia 2016 r. do 31 stycznia 2017 r., zgodnie z informacją udzieloną pismem z 14 lutego 2017 r. Ldz. DŚR/01150/6/2017/AK Kierownika Działu Świadczeń Rodzinnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żorach, działającego z upoważnienia Prezydenta Miasta Żory, do kontroli losowo wybrano 78 wniosków. Spośród wylosowanych wniosków, jeden ujęty pod pozycją 12/274 załączników nr 2 i nr 3 (sporządzonych według wzoru stanowiącego załączniki do Programu kontroli) pomyłkowo dotyczył wniosku o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego na drugie dziecko. Dlatego przedmiotowy wniosek nie był analizowany, a w zamian za niego kontrolowano wniosek najbliższy z rejestru, a dotyczący ustalenia prawa do

świadczenia wychowawczego na pierwsze dziecko (ujęty w ww. załącznikach nr 2 i nr 3 pod pozycją 12/281).

Postępowania prowadzone na podstawie 78 wylosowanych wniosków, dotyczących ustalenia prawa do świadczenia wychowawczego, zakończone zostały wydaniem 74 decyzji administracyjnych, w tym 69 decyzji przyznających stronom świadczenia wychowawcze, 4 decyzji odmawiających przyznania ww. świadczenia ze względu na przekroczenie kryterium dochodowego, określonego w art. 5 ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci oraz 1 decyzji umarzającej postępowanie (na wniosek strony).

W 2 przypadkach, wnioski stron o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego nie spełniały obowiązujących wymogów – były niekompletne, i wobec nieusunięcia braków formalnych pomimo pisemnego wezwania, przedmiotowe wnioski pozostawiono bez rozpatrzenia. Ponadto 2 wnioski były w trakcie rozpatrywania - 1 wniosek z 23 stycznia 2017 r. był w trakcie rozpatrywania przez Ośrodek, a 1 z 30 czerwca 2016 r. (członek rodziny pracuje poza granicami Polski) przekazany został 29 lipca 2016 r. do Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej Województwa Śląskiego celem ustalenia, czy w sprawie mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego. Do dnia zakończenia kontroli ROPS nie zajął stanowiska w sprawie.

W jednym przypadku, po negatywnym rozpatrzeniu wniosku przez Prezydenta Miasta Żory strona wniosła odwołanie do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Katowicach, które zmieniło decyzję organu pierwszej instancji i przyznało stronie świadczenie.

Analiza terminowości załatwiania wniosków wykazała, że sprawy załatwiane były zgodnie z terminami określonymi w kodeksie postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2016 r., poz. 23 z późn. zm.), oraz ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci. Zgodnie z art. 49 ust. 2 ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci ustalenie i wypłata świadczenia wychowawczego, w przypadku złożenia wniosku w terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy (tj. od 1 kwietnia do 1 lipca 2016 r.) następowała w terminie 3 miesięcy licząc od dnia złożenia wniosku z prawidłowo wypełnionymi dokumentami.

W 2 przypadkach, w których wnioski stron skierowane zostały (zgodnie z art. 16 ww. ustawy) do Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej Województwa Śląskiego celem ustalenia, czy w sprawie mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, wydanie decyzji przyznającej świadczenie oraz wypłata środków nastąpiła w terminie późniejszym niż określony w ustawie jw., niemniej jednak natychmiast po otrzymaniu informacji z ROPS, że nie zachodzi koordynacja zabezpieczenia społecznego, np. wniosek DŚR/540/4383/2016/DŚ złożony został w Ośrodku 1 lipca 2016 r., 15 lipca przesłany został do ROPS, 1 grudnia ROPS przekazał stanowisko, że w sprawie nie zachodzi koordynacja systemów zabezpieczenia społecznego, 9 grudnia 2016 r. Ośrodek wydał decyzję przyznającą świadczenia, a 22 grudnia 2016 r. nastąpiła wypłata świadczeń.

W przypadku złożenia nieprawidłowo wypełnionego wniosku lub złożenia wniosku bez wymaganych dokumentów, zgodnie z art. 19 ust. 1 i 2 ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, strona była wzywana do poprawienia lub uzupełnienia wniosku pod rygorem pozostawienia wniosku bez rozpatrzenia. Jeżeli zgodnie z ww. wezwaniem strona nie usunęła braków Ośrodek pisemnie informował o pozostawieniu wniosku bez rozpatrzenia. Ponadto przed wydaniem decyzji administracyjnej, organ każdorazowo w formie pisemnej informował wnioskodawcę o możliwości wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów, zgodnie z art. 10 § 1 kodeksu postępowania administracyjnego.

Wydawane przez Ośrodek decyzje administracyjne, zawiadomienia i pisma, najczęściej były doręczane stronom przez gońców zatrudnionych w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Żorach lub przez Poczte Polską (za zwrotnym potwierdzeniem odbioru). Ponadto strony mogły osobiście odebrać ww. dokumenty w Dziale Świadczeń Rodzinnych Ośrodka.

Wysokość należnych świadczeń wychowawczych obliczano w oparciu o zapisy ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (w tym art. 5 ww. ustawy).

Spośród 78 kontrolowanych wniosków, na podstawie których wydano 74 decyzje, 3 decyzje o numerach (DŚR/540/1942/2016/IK z 22 czerwca 2016 r., DŚR/540/4225/2016/AD z 4 sierpnia 2016 r. i DŚR/540/17/2016/PC z 10 maja 2016 r.) wydane zostały z naruszeniem przepisów ww. ustawy.

W jednym przypadku, decyzją z 22 czerwca 2016 r. nr DŚR/540/1942/2016/IK m.in. przyznano stronie prawo do świadczenia wychowawczego na pierwsze dziecko (ur. 8 lutego 1999 r.), tj. dziecko które 8 lutego 2017 r. kończy 18. rok życia, w okresie od 1 kwietnia 2016 r. do 7 lutego 2017 r. w kwocie 500 zł miesięcznie, oraz w okresie od 1 lutego 2017 r. do 7 lutego 2017 r. w kwocie 125 zł. Okres, na który przyznano stronie świadczenie w wysokości 500 zł miesięcznie został błędnie określony – świadczenie w tej kwocie winno być przyznane tylko do 31 stycznia 2017 r. (faktycznie za luty 2017 r. wypłacono prawidłową kwotę 125 zł, co potwierdza dołączony do akt kontroli harmonogram wypłat).

[Akta kontroli str. 103-107]

W 2 przypadkach, niezgodnie z zapisami ww. ustawy, wstrzymano wypłaty przyznanych wcześniej stronom świadczeń wychowawczych, a mianowicie:

Decyzją nr DŚR/540/4225/2016/AD z 4 sierpnia 2016 r. przyznano stronie świadczenie wychowawcze na okres od dnia 1 kwietnia 2016 r. do 30 września 2017 r. W związku z podjęciem przez stronę zatrudnienia i uzyskaniem dochodu, Ośrodek pismem z 22 listopada 2016 r. nr: DŚR/540/4225/2016/AD zawiadomił stronę o wszczęciu z urzędu postępowania w sprawie zmiany decyzji przyznającej prawo do świadczenia wychowawczego, oraz o zatrzymaniu wypłaty świadczeń poczynwszy od 1 listopada 2016 r., gdyż uzyskany dochód powoduje przekroczenie kryterium dochodowego uprawniającego do otrzymywania ww. świadczeń. Do dnia zakończenia niniejszej kontroli żadna decyzja administracyjna w ww. sprawie nie została wydana.

W ww. przypadku wstrzymanie przez Ośrodek wypłaty świadczeń na dziecko jest niezgodne z zapisem art. 23 ust. 2 i 4 ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci. Zgodnie z art. 23 ust. 2 ww. ustawy, wypłata świadczenia wychowawczego podlega wstrzymaniu, jeżeli osoba otrzymująca to świadczenie odmówiła udzielenia lub nie udzieliła w wyznaczonym terminie wyjaśnień co do okoliczności mających wpływ na prawo do świadczenia wychowawczego, w tym uniemożliwiła przeprowadzenie wywiadu (...), lub nie udzieliła podczas tego wywiadu wyjaśnień co do okoliczności objętych wywiadem, natomiast art. 23 ust. 4 określa, że wypłata świadczenia wychowawczego podlega wstrzymaniu, jeżeli osoba, która otrzymuje to świadczenie, nie podejmuje świadczenia wychowawczego przez trzy kolejne miesiące kalendarzowe. Ponadto art. 25 ustawy jw. określa, że organ winien wydać decyzję o ustaleniu i zwrocie nienależnie pobranego świadczenia, a następnie wyegzekwować kwoty nienależnie pobranych świadczeń, łącznie z ustawowymi odsetkami.

Sam fakt podjęcia przez stronę zatrudnienia i uzyskania dochodu, który powoduje przekroczenie kryterium dochodowego, nie jest podstawą do natychmiastowego wstrzymania wypłaty świadczeń wychowawczych przyznanych decyzją ostateczną.

[Akta kontroli str. 108-115]

Decyzją nr DŚR/540/17/2016/PC z 10 maja 2016 r. przyznano stronie prawo do świadczenia wychowawczego na dwoje dzieci, w okresie od 1 kwietnia 2016 r. do 30 września 2017 r. Pismem z 28 września 2016 r. strona powiadomiła Ośrodek, że mąż od 29 sierpnia 2016 r. przebywa za granicą, gdzie prowadzi działalność gospodarczą i tam będzie ubiegał się o świadczenia rodzinne na dzieci. Wobec powyższego, zgodnie z art. 16 ust. 2 i 4 ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci organ pismem z 7 października 2016 r. wystąpił do Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej Województwa Śląskiego celem ustalenia, czy w sprawie mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego. Ponadto po uzyskaniu informacji o osiągniętych przez męża strony dochodach za granicą dokonał ponownego przeliczenia dochodu rodziny, z uwzględnieniem dochodu uzyskanego i ustalił, że dochód rodziny nie uprawnia strony do świadczenia wychowawczego na pierwsze dziecko. Wobec tego pismem z 28 listopada 2016 r. Ośrodek zawiadomił stronę o wszczęciu z urzędu postępowania w sprawie uchylenia prawa do świadczenia wychowawczego na pierwsze dziecko oraz zatrzymaniu wypłaty świadczeń wychowawczych na to dziecko, począwszy od 1 listopada 2016 r. - od listopada 2016 r. strona otrzymuje świadczenie tylko na drugie dziecko. Wstrzymanie wypłaty ww. świadczenia jest nieprawidłowe, niezgodne z zapisami art. 23 ust. 2 i 4 oraz art. 16 ust. 2, 4 i 6 ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci. Zgodnie z przywołanym wyżej art. 16 ust. 2 w przypadku gdy wnioskodawca lub członek rodziny tej osoby po dniu wydania decyzji przyznającej świadczenie wychowawcze przebywają poza granicami Rzeczypospolitej Polski w państwie o którym mowa art. 16 ust. 1 ww. ustawy, organ właściwy występuje do marszałka województwa o ustalenie, czy w sprawie mają zastosowanie przepisy o koordynacji

systemów zabezpieczenia społecznego, natomiast zgodnie z zapisem art. 16 ust. 4 marszałek województwa ustala, czy w przekazanej sprawie mają zastosowanie ww. przepisy. W przypadku, gdy marszałek województwa ustali, że mają zastosowanie wskazane wyżej przepisy, w oparciu o art. 16 ust. 6 organ właściwy uchyla decyzję przyznającą świadczenia wychowawcze od dnia, w którym osoba podlega ustawodawstwu państwa, o którym mowa w ust. 1 przedmiotowej ustawy, w zakresie świadczeń na rodzinę w związku ze stosowaniem przepisów o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

Dodatkowo należy podkreślić, że wstrzymanie wypłaty nastąpiło w czasie, gdy Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej Województwa Śląskiego prowadził postępowanie w sprawie ustalenia, czy w przedmiotowej sprawie mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

W dniu 24 lutego 2017 r. Kierownik Działu Świadczeń Rodzinnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żorach złożyła wyjaśnienie z którego wynika m.in., że po powzięciu w listopadzie 2016 r. informacji o tym, że stronie prawo do świadczenia wychowawczego na pierwsze dziecko nie przysługuje: *„dokonano czynności technicznej, polegającej na zatrzymaniu wypłaty środków do których strona przestała być uprawniona (...)”, oraz że „z uwagi na to, że postępowanie ustalające czy w przedmiotowej sprawie mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, a więc de facto ustalające organ właściwy do załatwienia sprawy, nie zostało dotychczas zakończone, tutejszy organ, na obecnym etapie postępowania, nie znalazł przesłanek uprawniających Prezydenta Miasta Żory do wzruszenia decyzji ostatecznej, ustalającej Pani (...) prawo do świadczenia wychowawczego”.* Dokumenty w ww. sprawie wraz z wyjaśnieniem Kierownika Działu Świadczeń Rodzinnych Ośrodka dołączono do akt kontroli.

[Akta kontroli str. 116-146]

W przypadku uzyskania informacji sugerującej marnotrawienie pieniędzy lub wątpliwości dotyczące sprawowania opieki przez osobę pobierającą świadczenie, Ośrodek przeprowadzał wywiad środowiskowy i podejmował działania, zgodne z zapisami art. 15 ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (np. postępowanie dot. wniosku ujętego pod pozycją 76/2370 w załącznikach nr 2 i 3 do programu kontroli).

W Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Żorach świadczenia wychowawcze realizowane są przelewem na wskazany przez stronę rachunek bankowy. Wypłata pierwszego świadczenia następuje po odbiorze przez stronę decyzji przyznającej świadczenia.

Do realizacji świadczenia wychowawczego Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Żorach korzysta z aplikacji „Świadczenia rodzinne – Familia”, na podstawie zawartej, na okres od 1 stycznia 2015 r. do 31 grudnia 2017 r., umowy Nr 111/2014 z Zakładem Elektronicznej Techniki Obliczeniowej w Katowicach Spółka z o.o., oraz Aneksu Nr 1 do ww. umowy z 7 marca 2016 r. Ww. oprogramowanie „Świadczenia rodzinne – FAMILIA” posiada świadectwo zgodności o nr: 4/1.03/SR/G/2015 z 10 czerwca 2015 r. wydane przez Ministra Pracy i Polityki Społecznej, pismem DI-II. 0414. 5. 2015 PB.

[Akta kontroli str. 147-153]

Szczegółowe zestawienie określające terminy prowadzonych postępowań, tj. daty: złożonych wniosków, wydanych decyzji administracyjnych, doręczeń ww. decyzji i wypłat pierwszych świadczeń przyznanych na ich podstawie przedstawiono w formularzu sporządzonym według wzoru stanowiącego załącznik nr 2 do Programu kontroli.

[Akta kontroli str. 154-156]

Szczegółowe zestawienie określające wysokość i terminy wypłacania świadczeń wychowawczych przedstawiono w formularzu sporządzonym według wzoru stanowiącego załącznik nr 3 do Programu kontroli.

[Akta kontroli str. 157-169]

W Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Żorach dokumentacja prowadzona jest w sposób uporządkowany i staranny, a sprawy załatwiane są terminowo. Świadczenia przyznawane są w należnych wysokościach zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, niemniej jednak w 1 przypadku wydano decyzję, w której błędnie ustalono okres przyznania świadczenia wychowawczego w wysokości 500 zł, a w 2 przypadkach bezzasadnie wstrzymano stronie wypłatę przyznanego świadczenia wychowawczego.

Osoby odpowiedzialne
za wykonanie zadań z danego
obszaru kontroli w przypadku
stwierdzonych nieprawidłowości:

1. Waldemar Socha – Prezydent Miasta Żory,
2. Aleksandra Adamczyk – Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żorach do 16 grudnia 2016 r.,
3. Weronika Cębrzyńska – Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żorach od 19 grudnia 2016 r. do nadal,
4. Agnieszka Krzak – Kierownik Działu Świadczeń Rodzinnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żorach.

C. Obszar kontroli:

Ocena wydawanych decyzji pod kątem ich zgodności z obowiązującymi przepisami prawa

Ocena częściowa
do danego obszaru:

Pozytywna

Komórka wykonująca
zadania z obszaru
objętego kontrolą:

Dział Świadczeń Rodzinnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żorach

Ustalenia stanowiące
podstawę do oceny:

Spośród 2457 wniosków o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego na pierwsze lub pierwsze i kolejne dziecko, które zgodnie z pismem Kierownika Działu Świadczeń Rodzinnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żorach z 14 lutego 2017 r. wpłynęły do Ośrodka, w okresie od 1 kwietnia 2016 r. do 31 stycznia 2017 r., kontroli poddano 78 wybranych losowo wniosków. Postępowania prowadzone na ich podstawie zakończone

zostały wydaniem 74 decyzji administracyjnych, w tym 69 decyzji przyznających stronom prawo do świadczenia wychowawczego, 4 decyzji odmawiających przyznania prawa do ww. świadczenia (wszystkie ze względu na przekroczenie kryterium dochodowego, określonego w art. 5 ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci) oraz 1 decyzji o umorzeniu prowadzonego postępowania.

Ponadto 2 wnioski (DŚR/540/1114/2016/AD z 4 kwietnia 2016 r. i DŚR/540/2939/2016/IK z 18 kwietnia 2016 r.) pozostawiono bez rozpatrzenia, 1 wniosek (DŚR/540/126/2017/MS z 23 stycznia 2017 r.) był w trakcie realizacji przez Ośrodek, a 1 wniosek (DŚR/540/4247/2016/AB z 30 czerwca 2016 r.) był w trakcie rozpatrywania przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej Województwa Śląskiego w celu ustalenia, czy w sprawie mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

W 1 przypadku (dotyczy wniosku DŚR/540/358/2016/MDu z 1 kwietnia 2016 r.), po wydaniu przez Prezydenta Miasta Żory decyzji odmawiającej przyznania świadczenia strona wniosła odwołanie do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Katowicach, które zmieniło decyzję pierwszej instancji i decyzją z 15 lipca 2016 r. przyznało stronie wnioskowane świadczenie.

W przypadku wystąpienia zmian w liczbie członków rodziny, uzyskania lub utraty dochodu albo innych zmian mających wpływ na prawo do świadczenia wychowawczego, organ wydawał także decyzje zmieniające lub uchylające przyznane wcześniej świadczenia. Ponadto organ wydawał decyzje o ustaleniu i zwrocie nienależnie pobranego świadczenia wychowawczego.

W ramach dokonanej weryfikacji poszczególnych składników decyzji wydanych na podstawie złożonych wniosków stwierdzono, że decyzje dotyczące świadczeń wychowawczych spełniają wymogi ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2016 r., poz. 195 z późn. zm.) i art. 107 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2016 r., poz. 23 z późn. zm.).

Wydawane decyzje podpisane były przez osoby działające z upoważnienia Prezydenta Miasta Żory i wskazywały jako organ właściwy Prezydenta Miasta Żory.

Osoby odpowiedzialne
za wykonanie zadań z danego
obszaru kontroli w przypadku
stwierdzonych nieprawidłowości: Nie dotyczy

IV Uwagi i zalecenia pokontrolne

Zalecenia pokontrolne:

1. Podjąć kroki zmierzające do wyeliminowania z obrotu prawnego decyzji Prezydenta Miasta Żory nr DŚR/540/1942/2016/IK z 22 czerwca 2016 r., w której błędnie ustalono okres przyznania stronie świadczenia wychowawczego w kwocie 500 zł.

2. Przestrzegać zapisu art. 23 ust. 2 i 4 ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, określającego sytuacje, w których wypłata świadczenia wychowawczego podlega wstrzymaniu.

V Pouczenie

Oczekuję przedstawienia przez Pana, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wniosków, bądź o działaniach podjętych w celu ich realizacji lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Z up. WOJEWODY ŚLĄSKIEGO

Ewa Niewiara

Dyrektor
Wydziału Polityki Społecznej i Rodziny
Wydział Polityki Społecznej i Rodziny